

Co-operation of Libraries in Chulalongkorn University

The co-operative network of libraries in Chulalongkorn University has been developed since the University Library Co-ordination Committee was appointed. The Committee's first accomplished activity is to hold the first seminar in which all librarians in the University have met and discussed for encouraging co-operation. As the result, the members have agreed on various resource sharing programs, citing Union Catalogue, Bibliographies on Newly-Arrived Materials in the University, Special Subject Bibliographies, Thai Periodical Index, Inter-Library Loan, and Responsive Service.

การประสานงานระหว่างห้องสมุด ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฉันทา สวัสดิ์สรรพ^{*}

การประสานงานระหว่างห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นความถี่เริ่มของผู้ช่วยศาสตราจารย์ชนิษฐ ทันทวิรัตน์ บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ซึ่งเล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการร่วมมือและประสานงานกันในด้านต่างๆ ของห้องสมุดในมหาวิทยาลัย และได้เสนอเรื่องขอแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานระหว่างห้องสมุดในมหาวิทยาลัยต่อทางมหาวิทยาลัยโดยผ่านรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของหอสมุดกลางในขณะนั้น และเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2520 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีคำสั่งที่ 2159/2520 แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานระหว่างห้องสมุดในมหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยบุคคลต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	ประธานกรรมการ
2. นางทรงศนียา กัลยาณมิตร (บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะครุศาสตร์)	กรรมการ
3. นางศจี จันทวิมล (บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์)	กรรมการ
4. นางจีระ อินทโกสม (บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์)	กรรมการ
5. นางผ่องพรรณ ลวนานนท์ (บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์)	กรรมการ
6. นางนพวรรณ จงวัฒนา (บรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันประชากรศาสตร์)	กรรมการ
7. นางสาวอัจฉรา พุทธสมัย (บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์)	กรรมการ
8. นางฐิติกัญญา สุนน (บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะทันตแพทยศาสตร์)	กรรมการ
9. นายสุธาบดี สัตตบศุย์ (ผู้แทนสภาคณาจารย์)	กรรมการ
10. นางชนิษฐ ทันทวิรัตน์ (บรรณารักษ์หอสมุดกลาง)	กรรมการและเลขานุการ
11. นางสาวฉันทา สวัสดิ์สรรพ (บรรณารักษ์จัดหาหนังสือ หอสมุดกลาง)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

^{*} ฉันทา สวัสดิ์สรรพ อ.บ. (เคียตินิยม) บรรณารักษ์ผู้ควบคุมงานจัดหาหนังสือและเอกสาร หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนนโยบายการ ประชุม ประสานงานของ หอสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้พิจารณาและดำเนินงานที่สำคัญไปแล้ว 3 เรื่อง คือ

1. จัดสัมมนา

คณะกรรมการประสานงานฯ ได้จัดสัมมนาเรื่อง "การประสานงานระหว่างห้องสมุด ในมหาวิทยาลัย" ขึ้นเมื่อวันที่ 12-13 มกราคม 2521 ณ ห้องประชุมศูนย์สารนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วยบรรณารักษ์หรือผู้แทนจากหอสมุดกลาง หอสมุด คณะ หอสมุดสถาบัน ศูนย์เอกสารประเทศไทย และสภาคณาจารย์ รวมทั้งสิ้น 41 ท่าน

การจัดสัมมนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ คือ

- เพื่อประสานงานระหว่างห้องสมุดคณะต่าง ๆ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับนโยบาย และแนวทางการประสานงานระหว่างหอสมุดกลาง หอสมุดคณะและห้องสมุดสถาบันของมหาวิทยาลัยให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น
- เพื่อให้บรรณารักษ์ห้องสมุดต่าง ๆ ได้พบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมกันพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

สำหรับหัวข้อในการสัมมนานั้น คณะกรรมการประสานงานฯ เป็นผู้จัดเตรียมไว้ให้

11 ข้อ ดังนี้

- ระบบการจัดหมู่หนังสือ
- สหบัตรและการรวบรวมบรรณานุกรม
- การยืมระหว่างห้องสมุด
- การทำครรชนีวารสารภาษาไทย
- การจัดหาหนังสือและวารสาร
- การให้บริการแก่นิสิตต่างคณะ
- บริการตอบคำถาม
- การส่งเสริมสถานภาพและการทำงานของบรรณารักษ์
- สถานภาพของห้องสมุด
- ปัญหาด้านอาคารสถานที่
- ปัญหารายได้ของห้องสมุด

การสัมมนาครั้งนี้เป็นการพบกันของกลุ่มบรรณารักษ์ทั่วทั้งมหาวิทยาลัยเป็นครั้งแรก
 ได้รับความสนใจจากผู้เข้าร่วมสัมมนาอย่างกว้างขวาง และประสบผลสำเร็จในการจัดเป็นอย่างดี
 ทั้งนี้เนื่องจากได้มีการยกประเด็นปัญหาในการทำงาน ห้องสมุดตามหัวข้อการสัมมนาขึ้นอภิปราย
 และช่วยกันแก้ปัญหาย่างจริงจัง จนกระทั่งได้มีการตกลงให้ความร่วมมือกันระหว่างห้องสมุด
 เพื่อเป็นประโยชน์สูงสุดของผู้ใช้บริการห้องสมุด ข้อตกลงที่จะให้ความร่วมมือกันนี้มีหลาย
 ประการ ได้แก่

การทำสหบัตร

มติที่ประชุมสัมมนาได้กำหนดให้ห้องสมุดคณะและห้องสมุดสถาบันทุกแห่ง ส่งบัตร
 หลักพร้อมทั้งลงแนวสื่บคั่นอย่างสมบูรณ์มอบให้หอสมุดกลางเป็นประจำทุกเดือน หอสมุดกลางจะ
 จัดพิมพ์บัตรเรื่องเพิ่มให้และจัดเรียงบัตรหลักและบัตรเรื่องเหล่านี้ลงในตู้บัตรรายการของห้องสมุด
 เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดได้ทราบว่าหนังสือเล่มใดมีอยู่ที่ห้องสมุดแห่งใดบ้าง ในกรณีที่ห้องสมุด
 บางแห่งส่งบัตรว่างมาให้เนื่องจากขาดกำลังคนในการจัดพิมพ์ หอสมุดกลางจะรับผิดชอบพิมพ์
 บัตรทั้งสองประเภทให้

การทำบรรณานุกรม

แบ่งออกเป็นการทำบรรณานุกรมหนังสือใหม่ และการทำบรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง
 การทำบรรณานุกรมหนังสือใหม่นั้น ที่ประชุมมีมติให้ห้องสมุดต่าง ๆ จัดส่งรายชื่อ
 หนังสือใหม่ให้แก่หอสมุดกลางเป็นประจำทุกเดือน และหอสมุดกลางจะจัดส่งบรรณานุกรมรายชื่อ
 หนังสือใหม่รวมทั้งปีให้แก่ห้องสมุดคณะ

ส่วนการทำบรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง ที่ประชุมมีมติให้หอสมุดกลางเป็นศูนย์กลางเก็บ
 รวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่องจากห้องสมุดทุกแห่งในมหาวิทยาลัย และถ้าห้องสมุดใดต้องการ
 บรรณานุกรมเรื่องใดให้ติดต่อกับหอสมุดกลาง

การทำครรชนีวารสารภาษาไทย

ที่ประชุมมีมติให้ห้องสมุดต่าง ๆ ที่จัดทำครรชนีวารสารภาษาไทย ส่งบัตรเรื่องของ
 ครรชนีวารสารให้หอสมุดกลาง 1 บัตร เพื่อให้หอสมุดกลางเป็นแหล่งรวบรวมและจัดพิมพ์
 เผยแพร่ต่อไป

การยืมระหว่างห้องสมุด

การยืมระหว่างห้องสมุดแบ่งออกเป็น การยืมภายในมหาวิทยาลัย และการยืมระหว่างมหาวิทยาลัย

ในเรื่องการยืมภายในมหาวิทยาลัย ที่ประชุมมีมติให้นิสิตยืมหนังสือจากห้องสมุดอื่น โดยผ่านห้องสมุดคณะของตน และห้องสมุดคณะนั้นจะต้องรับผิดชอบติดตามเรียกค่าเสียหายจากนิสิตในกรณีที่นิสิตทำสิ่งพิมพ์หายหรือชำรุด

ส่วนการยืมระหว่างมหาวิทยาลัยนั้น ที่ประชุมมีมติว่าให้แต่ละห้องสมุดทำการขอยืมเอง และหอสมุดกลางจะยืมให้ห้องสมุดคณะที่ไม่สามารถยืมเองได้ แต่ห้องสมุดคณะเหล่านั้นต้องรับผิดชอบในกรณีต่างๆ ที่เกิดขึ้น หอสมุดกลางมีหน้าที่เป็นเพียงตัวกลางให้เท่านั้น

บริการตอบคำถาม

ที่ประชุมมีมติให้ห้องสมุดต่าง ๆ ส่งสำเนาคำถามที่ได้รับพร้อมทั้งแหล่งคำตอบ (Quick reference) ไปยังหอสมุดกลาง เพื่อให้หอสมุดกลางเป็นศูนย์กลางรวบรวมคำถามต่าง ๆ พร้อมแหล่งคำตอบ และถ้าห้องสมุดใดเกิดปัญหาในการให้บริการตอบคำถาม ก็สามารถถามไปยังหอสมุดกลางได้

จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ผลจากการสัมมนาครั้งนี้ทำให้มีการตกลงที่จะให้ความร่วมมือและประสานงานกันอย่างใกล้ชิดระหว่างหอสมุดกลางกับห้องสมุดคณะ และห้องสมุดสถาบันในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลจากการร่วมมือกันนี้ย่อมทำให้การทำงานและบริการต่าง ๆ ของห้องสมุดมีประสิทธิภาพและคล่องตัวยิ่งขึ้น

หลังจากสิ้นสุดการสัมมนา "การประสานงานระหว่างห้องสมุดในมหาวิทยาลัย" คณะกรรมการประสานงานฯ ได้จัดทำสรุปผลการสัมมนา และส่งให้อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ตลอดจนบรรณารักษ์ห้องสมุดทุกแห่งในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. พิจารณาจัดตั้งคณะกรรมการ

สืบเนื่องมาจากการสัมมนา "การประสานงานระหว่างห้องสมุดในมหาวิทยาลัย" ที่ประชุมมีมติให้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาเฉพาะเรื่อง ดังนี้คือ

2.1 คณะอนุกรรมการพิจารณาคัดเลือกหนังสือและวารสาร มีหน้าที่

- กำหนดนโยบายของการเลือกซื้อหนังสือของห้องสมุดแต่ละแห่งให้ชัดเจน
- พิจารณาคัดเลือกรายชื่อวารสารที่ส่งชื่อของห้องสมุดแต่ละแห่งมิให้ซ้ำซ้อนกัน
- พิจารณาคัดเลือกรายชื่อหนังสือที่ส่งมาจากห้องสมุดคณะต่างๆ เพื่อส่งให้หอสมุดกลาง
- ช่วยเลือกหนังสือที่ร้านหนังสือนำมาเสนอหอสมุดกลาง
- พิจารณาจัดทำสาระสังเขปของหนังสือที่น่าสนใจเพื่อเผยแพร่
- งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

คณะอนุกรรมการชุดนี้ จะประกอบด้วยบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ ห้องสมุดสถาบัน และหอสมุดกลาง

2.2 คณะอนุกรรมการจัดทำหัวเรื่องบรรณานุกรมวารสารภาษาไทย มีหน้าที่

- พิจารณาหัวเรื่องของบรรณานุกรมวารสารภาษาไทยในห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้เป็นแบบแผนเดียวกัน
- กำหนดแบบฟอร์มของบรรณานุกรมให้เป็นแบบเดียวกัน
- พิจารณาจัดพิมพ์บรรณานุกรมวารสารภาษาไทยของห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

คณะอนุกรรมการชุดนี้จะประกอบด้วยผู้แทนจากห้องสมุดคณะครุศาสตร์ นิเทศศาสตร์ พาณิชยศาสตร์และการบัญชี แพทยศาสตร์ เกษศาสตร์ รัฐศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ สัตวแพทยศาสตร์ อักษรศาสตร์ สถาบันประชากรศาสตร์ และหอสมุดกลาง

ที่ประชุมคณะกรรมการประสานงานฯ ได้มอบหมายให้เลขานุการคณะกรรมการเป็นผู้เสนอเรื่องขอจัดตั้งคณะอนุกรรมการทั้ง 2 ชุดนี้ต่อทางมหาวิทยาลัย โดยผ่านรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการเพื่อดำเนินการแต่งตั้งต่อไป และเลขานุการคณะกรรมการได้ทำบันทึกเรื่องนี้เสนอรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการไปแล้ว เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2521

3. พิจารณาเรื่องค่าอาหารทำการนอกเวลาของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด

เนื่องจากปัจจุบันค่าครองชีพสูงขึ้นทุกขณะ แต่เจ้าหน้าที่ห้องสมุดส่วนใหญ่ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังได้รับค่าอาหารทำการนอกเวลาในอัตราที่ต่ำมาก คณะกรรมการประสาน-

งาน ฯ จึงได้พิจารณาและกำหนดเวลาทำการ และอัตราค่าอาหารทำการนอกเวลาของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อเสนอทางมหาวิทยาลัยดังต่อไปนี้

3.1 กำหนดเวลาทำการของห้องสมุด

- ในการเปิดให้บริการระหว่างวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ให้ห้องสมุดแต่ละแห่งกำหนดเวลาเปิดและปิดห้องสมุดตามความเหมาะสมของตน
- ถ้าห้องสมุดใดเปิดบริการในวันหยุดราชการ ให้เปิดบริการไม่เกินวันละ 7 ชั่วโมง

3.2 ค่าอาหารทำการนอกเวลาของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด

- อัตราค่าอาหารทำการนอกเวลาของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดในวันธรรมดาให้จ่ายชั่วโมงละ 15 บาท และเบิกได้วันละไม่เกิน 3 ชั่วโมง ตามวันและเวลาที่ปฏิบัติงานจริง
- การจ่ายค่าอาหารทำการนอกเวลาของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดในวันหยุดราชการ ให้จ่ายวันละ 70 บาท ทั้งนี้ห้องสมุดต้องเปิดให้บริการ 7 ชั่วโมง แต่ถ้าเปิด 3 ชั่วโมงครึ่งขึ้นไปแต่ไม่ถึง 7 ชั่วโมง ให้เหมาจ่าย วันละ 45 บาท

ที่ประชุมได้มอบหมายให้เลขานุการ คณะกรรมการเป็นผู้เสนอมติที่ประชุมดังกล่าวข้างต้นต่อรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการเพื่อพิจารณาและดำเนินการต่อไป เลขานุการคณะกรรมการได้เสนอเรื่องนี้ต่อรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2521 แต่ยังไม่ได้รับการอนุมัติ เนื่องจากอัตราค่าอาหารทำการนอกเวลาดังกล่าวสูงกว่าระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจ่ายค่าอาหารทำการนอกเวลา

ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยได้รวมหน่วยงานบริการทางวิชาการ 3 แห่ง คือ หอสมุดกลาง ศูนย์เอกสารประเทศไทยและหน่วยเทคโนโลยีทางการศึกษา และยกฐานะขึ้นเป็นสถาบันวิทยบริการ ตั้งแต่วันที่ 17 พฤษภาคม 2521 ดังนั้นหอสมุดกลางจึงอยู่ในการปรับเปลี่ยนโครงสร้าง ตลอดจนสายการบังคับบัญชา กล่าวคือ ขณะนี้หอสมุดกลางขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการสถาบันวิทยบริการ มิได้ขึ้นกับรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการประสานงานระหว่างห้องสมุดในมหาวิทยาลัยดังแต่ก่อน จึงมีผลให้การทำงานของคณะกรรมการประสานงาน ฯ ยุติลงกันไปชั่วคราว

อย่างไรก็ตาม การทำงานของคณะกรรมการประสานงานระหว่างห้องสมุดในมหาวิทยาลัยชุดนี้ นับเป็นการเริ่มต้นที่ดี เพราะเป็นครั้งแรกที่ได้มีการรวมตัวจัดตั้งตัวแทนบรรณารักษ์ห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร่วมกันพิจารณาปัญหาและปรับปรุงกิจการและงานบริการต่างๆ ของห้องสมุดให้ดีขึ้น เป็นการเปิดโอกาสให้ห้องสมุดทุกแห่งในมหาวิทยาลัยมีการร่วมมือและประสานงานกันอย่างใกล้ชิด ซึ่งช่วยขจัดปัญหาความสับสนเปลืองและความซ้ำซ้อน ตลอดจนช่วยให้การดำเนินงานของห้องสมุดรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สภามหาวิทยาลัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย